

Праћење стања и прогноза аерополена

- извештај за децембар -

Сарадници Истраживачко-развојног института за информационе технологије биосистема - БиоСенс из Новог Сада су извршили експертизу квантитативних података 24 типа аерополена: јавор, јова, амброзија, пелен, бреза, конопље, граб, пепељуге, леска, јасен, орах, дуд, борови, боквица, платан, траве, топола, храст, киселица, врба, чемпреси и тиса, липа, брест и коприве. Међу набројаним врстама се налазе најзначајнији узрочници поленских алергија али и типови значајни у пољопривреди.

Узорковање и анализу ваздуха је спровела Лабораторија за палинологију, Департмана за биологију и екологију ПМФ-а у Новом Саду. Континуирано узорковање полена и спора суспендованих у ваздуху по Хирстовом волуметријском принципу је спроведено апаратом ("Lanzoni VPPS2000"), који је постављен на крову зграде Департмана за биологију и екологију од априла месеца 2002. године. За потребе реализације уговорених обавеза (уговор о јавној набавци услуге: „Праћење стања и прогноза алергеног аерополена на територији Града Новог Сада“ бр. VI-501-2/2018-13 од 17.05.2018.), извршена је експертиза података о стању аерополена од 1. до 31. децембра 2018. године. Месечни извештај за децембар је формиран од података о дневним концентрацијама алергеног аерополена за 31 дан (График 1 и Прилог 1).

Дневне концентрације аерополена ($\text{ПЗ}/\text{m}^3$ ваздуха) горе наведених типова полена употребљене су за формирање извештаја о ризику за настанак алергијских реакција. Како би ускладили резултате мониторинга са принципом кожног тестирања у Србији (тест осетљивости на полен дрвећа, трава и корова), графички је приказано дневно варирање присуства ових класа аерополена (График 1).

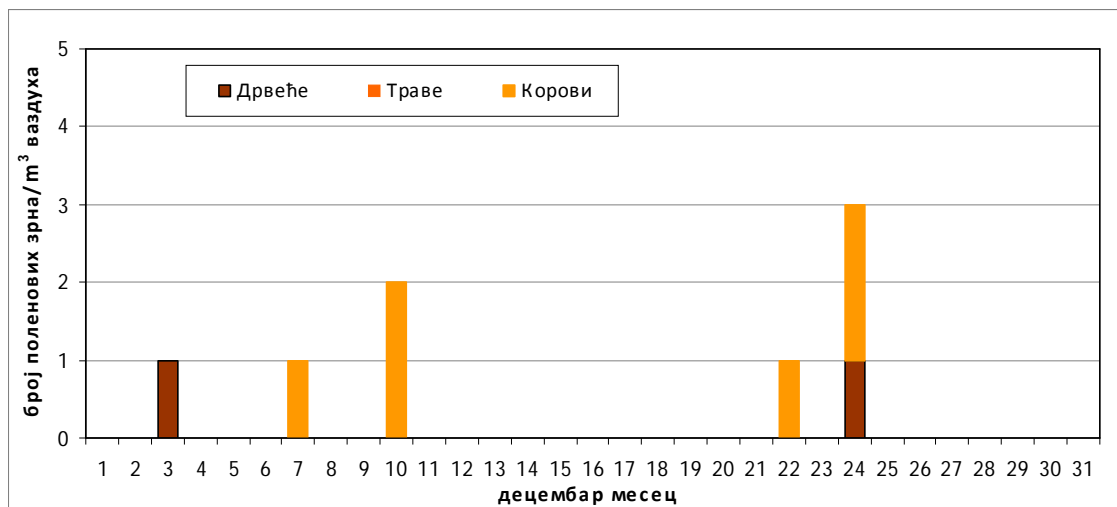
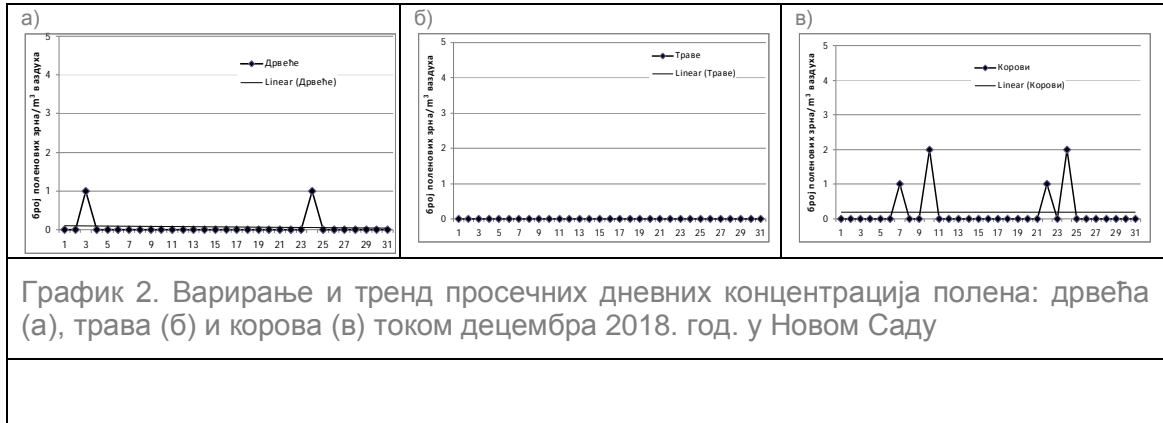

График 1. Однос полена дрвећа, трава и корова у укупним просечним дневним концентрацијама током децембра 2018. год. у Новом Саду

За период мерења од 1. до 31. децембра 2018. године за полен: дрвећа (График 2а), трава (график 2б) и корова (график 2в) дато је варирање дневних концентрација и израчунти су трендови просечних дневних концентрација.

Од 16 праћених типова полена дрвећа у ваздуху су утврђена само појединачна поленова зрна чемпреса. Регистроване вредности указују на случајно појављивање полена у ваздуху (График 2а).

Током децембра нису регистрована поленова зрна трава (График 2б).

Током децембра месеца регистроване су ниске укупне дневне концентрације полена корова до 2 ПЗ/м³ ваздуха. Забележене вредности указују на случајно појављивање полена у ваздуху (График 2в).

У ваздуху је утврђено присуство 3 од 24 типа полена које се прате у Новом Саду (Прилог 1). Просечне средње дневне концентрације полена су варирале од 0 до максималних 3 ПЗ/м³ ваздуха.

Регистрована појединачна зрна полена чемпреса су у ваздуху доспела након подизања са места њиховог природног таложења.

У току јануара, уколико дође до отопљавања у трајању дужем од недељу дана, могуће је да поједина стабала чемпреса и леске процветају. У ваздуху би се тада могла регистровати појединачна зрна односно ниске дневне концентрације ових типова полена.

Од коровских врста, током децембра, у ваздуху је утврђено присуство поленових зрна: пелена (један) и амброзије (четири) дана.

Прилог 1. Степен ризика настанка алергијских реакција у Новом Саду за децембар 2018. године

Тип полена	Дани у месецу																										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
Јавор																											
Јова																											
Амброзија							■			■																	
Пелен																							■				
Бреза																											
Конопље																											
Граб																											
Пепељуге																											
Леска																											
Јасен																											
Орах																											
Дуд																											
Борови																											
Боквица																											
Платан																											
Траве																											
Топола																											
Храст																											
Киселица																											
Врба																											
Чемпреси и тиса			■																								
Липа																											
Брест																											
Коприве																											

■ Низак ризик за настанак алергијских реакција (може изазвати алергијске симптоме код изузетно осетљивих особа)
■ Умерено висок ризик за настанак алергијских реакција (изазива алергијске симптоме код многих осетљивих особа)
■ Висок ризик за настанак алергијских реакција (изазива алергијске симптоме код већине осетљивих особа)